YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
30 päivänä huhtikuuta 1974 *

Asiassa 181/73,

jonka Tribunal de première instance de Bruxelles on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa riita-asiassa

Société de personnes à responsabilité limitée R. & V. Haegeman, Bryssel,

vastaan

Belgian valtio, asiamiehenään talousministeri, Bryssel,

ennakkoratkaisun 9 päivänä heinäkuuta 1961 Ateenassa allekirjoitetun Euroopan talousyhteisön ja Kreikan välisen assosiointisopimuksen tiettyjen määräysten ja sopimuksen päätösasiakirjassa tarkoitetun pöytäkirjan n:o 14 määräysten tulkinnasta sen selvittämiseksi, sovelletaanko 28 päivänä huhtikuuta 1970 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 816/70 9 artiklan 3 kohdassa säädettyä tasausmaksua kreikkalaisiin viineihin, jotka tuodaan Belgian ja Luxemburgin alueelle,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti R. Lecourt, jaostojen puheenjohtajat A. M. Donner ja M. Sørensen sekä tuomarit R. Monaco (esittelevä tuomari), J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, H. Kutscher, C. Ó Dálaigh ja A. J. Mackenzie Stuart,

julkisasiamies: J. P. Warner,
kirjaaja: A. Van Houtte,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

on antanut seuraavan

tuomion

1 Tribunal de première instance de Bruxelles on esittänyt 17.10.1973 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 7.11.1973, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksiä 28 päivänä huhtikuuta 1970 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 816/70 (EYVL N:o L 99) 9 artiklan 3 kohdan tulkinnasta sekä 25 päivänä syyskuuta 1961 tehdyn neuvoston päätöksen (63/106/ETY), joka julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* 18.2.1963 (s. 293), mukaisesti tehdyn Euroopan talousyhteisön ja Kreikan välisen assosiointisopimuksen (jäljempänä Ateenan sopimus) tiettyjen määräysten tulkinnasta.

2 ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti "yhteisön tuomioistuimella on toimivalta antaa ennakkoratkaisu - - yhteisön toimielimen säädöksen tulkinnasta".

3 Neuvosto on tehnyt Ateenan sopimuksen perustamissopimuksen 228 ja 238 artiklan mukaisesti, kuten 25.9.1961 tehdyn päätöksen määräyksistä johtuu.

4 Kyseinen sopimus on sen vuoksi yhteisön osalta 177 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdassa tarkoitettu yhteisön toimielimen säädös.

5 Sopimuksen määräykset muodostavat olennaisen osan yhteisön oikeusjärjestystä sopimuksen tultua voimaan.

6 Tässä oikeusjärjestyksessä yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta antaa ennakkoratkaisu kyseisen sopimuksen tulkinnasta.

7 Ensimmäinen kysymys koskee Ateenan sopimukseen liitetyssä pöytäkirjassa n:o 14 olevassa 2 kohdassa esiintyvän sanan "menettely" sisällön ja merkityksen täsmentämistä.

8 Oikeudenkäyntiasiakirjoista käy ilmi, että olennaista on, koskeeko pöytäkirjassa tarkoitettu menettely ainoastaan tulleja ja kiintiöitä vai kreikkalaisten viinien yleistä tuontimenettelyä Benelux-maihin.

9 Pöytäkirjassa n:o 14 olevassa 2 kohdassa määrätään seuraavaa:

> "Belgian kuningaskunta, Luxemburgin suurherttuakunta ja Alankomaiden kuningaskunta soveltavat Kreikasta tulevaan tuontiin menettelyä, jota sovelletaan Saksasta, Ranskasta ja Italiasta tulevaan tuontiin".

10 Tämän määräyksen tulkitsemiseksi sitä on tutkittava suhteessa Ateenan sopimuksen yleiseen rakenteeseen, jonka osa se on, sekä suhteessa pöytäkirjan kaikkiin määräyksiin.

11 Edellä mainitun sopimuksen 6 artiklan mukaisesti yhteisön ja Kreikan välisen assosioinnin "perustana on tulliliitto, joka, jollei sopimuksen määräyksistä muuta johdu, käsittää kaiken tavaroiden kaupan ja merkitsee, että vienti- ja tuontitullit sekä kaikki vaikutukseltaan vastaavat maksut ovat kiellettyjä yhteisön jäsenvaltioiden ja Kreikan välillä, ja että Kreikka ottaa käyttöön yhteisön yhteisen tullitariffin suhteessa kolmansiin maihin".

12 Erityisesti maataloustuotteiden osalta sopimuksen 33 artiklassa määrätään, että assosioinnin toiminnan ja kehityksen on tapahduttava yhteisön ja Kreikan maatalouspolitiikkojen asteittaisen yhdenmukaistamisen yhteydessä.

13 Tämä yhdenmukaistaminen riippuu sekä yhteisön edistymisestä oman yhteisen maatalouspolitiikkansa toteuttamisessa että sopimuksen 34 ja 35 artiklassa tarkoitetun menettelyn täytäntöönpanosta.

14 Sopimuksen 37 artiklassa määriteltyä menettelyä sovelletaan maataloustuotteisiin tällaisen yhdenmukaistamisen ennakoimiseksi. Siihen sisältyy liitteessä III olevan luettelon tuotteiden osalta tullien ja tuontikiintiöiden sekä vaikutukseltaan vastaavien maksujen ja toimenpiteiden asteittainen poistaminen.

15 Niiden tuotteiden osalta, jotka eivät ole edellä mainitussa luettelossa, menettelyyn sisältyy sopimuspuolten sopimuksen voimaantulopäivänä soveltamien kansallisten tariffi- ja kiintiötoimenpiteiden lujittaminen sekä niiden kolmansille maille antamien tariffi- ja kiintiömyönnytysten sisällyttäminen niiden keskinäisiin kauppasuhteisiin.

16 Lisäksi maataloustuotteiden osalta kyseiseen sopimukseen liitetyssä pöytäkirjassa n:o 12 määrätään, että niihin voidaan soveltaa yhteisen maatalouspolitiikan yhteydessä tarkoitettua maksujärjestelmää.

17 Tästä sääntelystä johtuu, että Ateenan sopimuksen tavoite on tulliliiton toteuttaminen kolmella varaumalla. Näitä varaumia ovat sopimuksessa asetetut määräajat, Kreikan tiettyjen maataloustuotteiden viennille varmistetut erityiset tariffi- ja kiintiöedut ja pöytäkirjassa n:o 12 yhteisölle taattu vapaus päättää tarpeellisista toimenpiteistä yhteisen maatalouspolitiikan toteuttamiseksi.

18 Koska pöytäkirjassa n:o 14 määrätään jäsenvaltioiden keskinäisissä kauppasuhteissaan antamien myönnytysten tai mahdollisten myönnytysten laajentamisesta koskemaan kreikkalaisen viinin vientiä, pöytäkirja on osa tätä sääntelyä.

19 Jo tästä seikasta johtuu, että kyseisessä pöytäkirjassa olevassa 2 kohdassa säännellään ainoastaan kreikkalaisen viinin vientiin sovellettuja tulleja ja kiintiöitä.

20 Lisäksi tämä kohta on osa tekstiä, jossa säännellään yksinomaan tariffeihin ja kiintiöihin liittyviä kysymyksiä vietäessä kreikkalaisia viinejä Saksaan, Ranskaan ja Italiaan.

21 Tämän vuoksi Euroopan talousyhteisön ja Kreikan väliseen assosiointisopimukseen liitetyssä pöytäkirjassa n:o 14 olevassa 2 kohdassa esiintyvä sana "menettely" on käsitettävä siten, että se liittyy yksinomaan tulleihin ja määrällisiin rajoituksiin.

22 Toinen kysymys koskee sitä, onko Euroopan yhteisöjen komission Belgiaan ja Luxemburgin suurherttuakuntaan vietyihin kreikkalaisiin viineihin soveltama tasausmaksu tulli vai vaikutukseltaan vastaava maksu edellä mainitun assosiointisopimuksen 37 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä.

23 Asetuksen (ETY) N:o 816/70 9 artiklan 3 kohdan 1 alakohdassa säädetään, että:

> "tapauksessa, jossa viinin tarjoushinta vapaasti rajalla, johon on lisätty tullimaksut, on tämän viinin viitehintaa alhaisempi, tämän viinin tai samankaltaisen viinin tuonnista kannetaan tasausmaksu, joka on samansuuruinen kuin viitehinnan ja viinin tarjoushinnan vapaasti rajalla, johon on lisätty tullimaksut, välinen erotus".

24 Tämän maksun olennainen tavoite on asetuksen neljännen johdantokappaleen mukaan estää yhteisön markkinoilla häiriöt, jotka johtuvat maailmanmark-

kinoilla epätavallisin hinnoin tehdyistä tarjouksista.

25 Sääntelystä johtuukin, että kyseinen maksu määritellään suhteessa yhteismarkkinoiden tavoitteiden vuoksi vahvistettuun hintatasoon ja se maksetaan vaihtelevan kurssin mukaan. Se voi vaihdella taloudellisen tilanteen ennakoimattomien muutosten mukaan, joten sillä on sääntelevä vaikutus yhteisön viinimarkkinoilla.

26 Tällainen maksu on suoritus, joka liittyy yhteisen markkinajärjestelyn toteuttamiseen viinialalla.

27 Vaikka kyseinen maksu ei täyttäisikään suojelutarkoitustaan tuotaessa kreikkalaisia viinejä Benelux-maihin tuontitulleitta, tämä seikka ei vaikuta sen oikeudelliseen luonteeseen, vaan johtuu ainoastaan tämän tuonnin kauppajärjestelmän etuoikeutetun aseman varmistamisesta.

28 Edellä mainittu maksu kuuluu toimenpiteisiin, jotka on toteutettu yhteisen maatalouspolitiikan yhteydessä, ja erityisesti viinialan yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (ETY) N:o 816/70 yhteydessä säädettyihin täydentäviin säännöksiin.

29 Ateenan sopimukseen liitetyssä pöytäkirjassa n:o 12 olevassa 1 kohdassa varataan yhteisölle vapaus määräämällä, että

> "yhteisen maatalouspolitiikan yhteydessä tarkoitettu maksu on tämän politiikan erityinen toimenpide, jota ei voida pitää tulleja vaikutukseltaan vastaavana maksuna assosiointisopimuksen 12 ja 37 artiklan mukaisesti toisen osapuolen soveltaessa sitä".

30 Toiseen kysymykseen on siten vastattava, että Belgiaan ja Luxemburgin suurherttuakuntaan tuoduille kreikkalaisille viineille asetuksen (ETY) N:o 816/70 9 artiklan 3 kohdan nojalla asetettu tasausmaksu on Euroopan talousyhteisön ja Kreikan väliseen assosiointisopimukseen liitetyn pöytäkirjan n:o 12 mukainen maksu, eikä sitä voida kyseisen pöytäkirjan mukaisesti pitää tullina tai vaikutukseltaan vastaavana maksuna kyseisen sopimuksen 37 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä.

31 Kolmas kysymys koskee sitä, onko Euroopan yhteisöjen komissio Ateenan sopimuksen 43 artiklan mukaan toimivaltainen yksin päättämään ETY:n alueelle tuotujen kreikkalaisten viinien tasausmaksun kantamisen määrästä ja yksityiskohtaisista säännöistä neuvottelematta assosiointineuvoston kanssa.

32 Neljäs kysymys koskee sitä, edellyttäen, että assosiointisopimuksen 41 artiklan soveltamisedellytykset täyttyvät, sallitaanko Euroopan yhteisöjen komission panna täytäntöön sopimuksessa määrätty suojelu muulla tavoin kuin vähimmäishintajärjestelmän avulla ja erityisesti yhteisön kantamia tasausmaksuja koskevan järjestelmän avulla.

33 Sopimuksen 41 ja 43 artiklassa käsitellään erityistapauksia, joille on tunnusomaista joko häiriö, joka saattaa vaarantaa ETY:n perustamissopimuksen 39 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamisen, tai vahinko, joka aiheutuu yhden tai useamman yhteisön jäsenvaltion markkinoille tai Kreikan markkinoille.

34 Näistä määräyksistä johtuu, että niissä määrättyjä toimenpiteitä on tarkoitus soveltaa yksinomaan vaikeuksissa, jotka johtuvat markkinoiden epätavallisista tilanteista.

35 Toisaalta tasausmaksu, jota riita koskee, on tuontia tasapainottava toimenpide ja muodostaa olennaisen osan viinialan yhteistä markkinajärjestelyä.

36 Koska sopimuksen 41 ja 43 artikla eivät vaikuta kyseisen maksun soveltamiseen, niiden tulkintaa koskeviin kysymyksiin ei ole tarpeen vastata tässä tapauksessa.

Oikeudenkäyntikulut

37 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Belgian valtiolle ja EY:n komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi.

38 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Tribunal de première instancen de Bruxellesin 17.10.1973 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

1) **Euroopan talousyhteisön ja Kreikan väliseen assosiointisopimukseen liitetyssä pöytäkirjassa n:o 12 olevassa 2 kohdassa esiintyvä sana "menettely" on käsitettävä siten, että se liittyy yksinomaan tulleihin ja määrällisiin rajoituksiin.**

2) **Belgiaan ja Luxemburgin suurherttuakuntaan tuoduille kreikkalaisille viineille asetuksen (ETY) N:o 816/70 9 artiklan 3 kohdan nojalla asetettu tasausmaksu on Euroopan talousyhteisön ja Kreikan väliseen assosiointisopimukseen liitetyn pöytäkirjan n:o 12 mukainen maksu, eikä sitä voida kyseisen pöytäkirjan mukaisesti pitää tullina tai vaikutukseltaan vastaavan maksuna kyseisen sopimuksen 37 artiklan 2 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä.**

3) **Euroopan talousyhteisön ja Kreikan välisen assosiointisopimuksen 41 ja 43 artikla eivät vaikuta asetuksen (ETY) N:o 816/70 9 artiklan 3 kohdassa vahvistetun tasausmaksun soveltamiseen.**

Lecourt Donner Sørensen Monaco Mertens de Wilmars

Pescatore Kutscher Ó Dálaigh Mackenzie Stuart

Julistettiin Luxemburgissa 30 päivänä huhtikuuta 1974.

A. Van Houtte
kirjaaja

R. Lecourt
presidentti